

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOED

prednesené 29. apríla 2004¹

I — Úvod

smernice, týkajúceho sa rozhodného práva. Lehota na prebratie smernice uplynula 31. decembra 1994.

1. V tomto konaní o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES Komisia tvrdí, že Španielske kráľovstvo neúplne prebralo smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách² (ďalej len „smernica“) do svojho vnútroštátneho právneho poriadku, a tým si nesplnilo povinnosti vyplývajúce mu zo Zmluvy ES a z tejto smernice.

II — O prvom žalobnom dôvode Komisie založenom na článku 5 tretej vete smer- nice

3. Prvý žalobný dôvod Komisie sa týka prebratia tretej vety článku 5 smernice do španielskeho právneho poriadku. Článok 5 stanovuje základné pravidlo, podľa ktorého musia byť písomné podmienky v zmluvách so spotrebiteľmi vyjadrené zrozumiteľne. Tento článok obsahuje ďalej vo svojej druhej a tretej vete tieto pravidlá výkladu:

2. Žaloba Komisie sa týka predovšetkým dvoch bodov. Prvý bod: Španielske kráľovstvo nesprávne prebralo výkladové pravidlo obsiahnuté v tretej vete článku 5 smernice do svojho vnútroštátneho práva. Druhý bod sa týka nesprávneho prebratia článku 6 ods. 2

„... Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2“.

1 — Jazyk prednesu: holandčina.

2 — Ú. v. ES L 95, s. 29.

Prostriedky uvedené v článku 7 ods. 2 sú takzvanými kolektívnymi žalobami na zdržanie sa konania, „... podľa ktorých osoby alebo organizácie s oprávneným záujmom podľa príslušného vnútroštátneho práva na ochranu spotrebiteľov, môžu požiadať súdy alebo príslušné správne orgány o rozhodnutie, či sú zmluvné podmienky navrhované pre všeobecné uplatňovanie nekalé, takže môžu uplatniť vhodné a účinné prostriedky k zabráneniu ďalšieho uplatňovania takých podmienok“. Podmienka je podľa článku 3 ods. 1 smernice považovaná za nekalú, ak „... napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa“.

„Ked' existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa.“

Španielsky právny poriadok neobsahuje ustanovenie zodpovedajúce tretej vete článku 5 smernice.

4. Smernica bola prebratá do španielskeho právneho poriadku zákonom č. 7/1998 z 13. apríla 1998 o všeobecných zmluvných podmienkach³ (ďalej len „zákon č. 7/1998“), ktorým sa mení všeobecný zákon č. 26/1984 z 19. júla 1984 o ochrane spotrebiteľov a užívateľov⁴ (ďalej len „všeobecný zákon č. 26/1984“). Článok 5 smernice bol prebratý článkom 10 ods. 2 všeobecného zákona č. 26/1984 v znení zákona č. 7/1998 v tomto znení:

5. Komisia tvrdí, že španielsky zákonodarc nesprávne prebral druhú vetu článku 5 smernice do vnútroštátneho právneho poriadku, pretože nestanovil, že pravidlo výkladu v prospech spotrebiteľov obsiahnuté v tomto ustanovení sa nevzťahuje na kolektívne žaloby. Tvrdí, že žaloba na zdržanie sa konania by stratila svoj zmysel, ak by podnikateľ mohol odvolaním sa na toto pravidlo výkladu dosiahnuť, že podmienka nebude považovaná za nekalú. V rozpore s tvrdením španielskej vlády, nemožno z článku 10 ods. 2 všeobecného zákona č. 26/1984 v znení neskorších predpisov vyvodiť, že pravidlo výkladu možno použiť výlučne v prípade individuálnych žalôb. Pri neexistencii výslovného ustanovenia, ktoré by obmedzilo uplatňovanie tohto pravidla na individuálne žaloby, sa musí vychádzať z toho, že ho možno uplatniť na oba druhy žalôb.

6. Španielska vláda uvádza, že španielska právna úprava pozná tak individuálne, ako aj kolektívne žaloby a že pravidlo výkladu

3 — Ley 7/1998, de 13 de abril, sobre condiciones generales de la contratación, *Boletín Oficial del Estado* č. 89 zo 14. apríla 1998, s. 12304.

4 — Ley General 26/1984, de 19 de julio, para la defensa de los consumidores y usuarios, *Boletín Oficial del Estado* č. 176 z 24. júla 1984, s. 21686.

obsiahnuté v druhej vete článku 5 sa vzťahuje len na individuálne žaloby. Ak je v prípade kolektívnych žalôb pri použití bežných metód výkladu považovaná podmienka za nezrozumiteľnú alebo nekalú, malo by sa žalobe vyhovieť bez toho, aby na tom niečo zmenil užší výklad v prospech toho alebo onoho spotrebiteľa. Dodáva, že vnútroštátna právna úprava, ktorá poskytuje väčšiu ochranu spotrebiteľovi, ako to, s čím počíta smernica, obsahuje zoznam podmienok, ktoré sú vo všetkých prípadoch považované za nekalé. Kogentný charakter tohto zoznamu bráni tomu, aby dovolanie sa výkladu v prospech spotrebiteľa slúžilo ako obrana proti žalobám na zdržanie sa konania. Keďže je to evidentné, španielskej vláde nie je zrejmé, akému účelu by slúžilo doslovné opakovanie tretej vety článku 5 smernice v španielskych právnych predpisoch. Podľa názoru španielskej vlády je uplatňovanie tohto pravidla v španielskom práve plne zabezpečené. Španielska vláda poukazuje v tejto súvislosti aj na článok 1228 španielskeho Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že „výklad nezrozumiteľných podmienok zmluvy nesmie byť na prospech strany, ktorá je za túto nezrozumiteľnosť zodpovedná“. Okrem toho Tribunal Supremo rozhodol, že toto pravidlo sa vzťahuje aj na prístupovú zmluvu.

7. To, čo rozdeľuje strany sporu nie je ani tak obsah povinnosti vyplývajúcej z článku 5, ako skôr spôsob zakotvenia tejto povinnosti vo vnútroštátnej právnej úprave. Komisia sa domnieva, že obmedzenie použitia pravidla výkladu v prospech spotrebiteľa, obsiahnutého v tretej vete článku 5 smernice, obrátene známeho aj ako výklad *contra*

preferentem musí vyplývať výslovne zo znenia zákona. Španielska vláda sa odvoláva na to, že zo systematického vzťahu medzi španielskymi predpismi vyplýva, že toto pravidlo výkladu sa vzťahuje výlučne na individuálne žaloby, a preto nie je potrebné výslovne určiť, že neplatí vo vzťahu ku kolektívnym žalobám na zdržanie sa konania podľa článku 7 ods. 2 smernice. K veci samej španielska vláda zdôrazňuje, že pri žalobe zameranej na zákaz všeobecného používania určitých nekalých podmienok vôbec nemožno uplatniť výklad v prospech (individuálneho) spotrebiteľa.

8. Súdny dvor vo svojej ustálenej judikatúre bližšie definoval slobodu členských štátov zvoliť si formu a metódy na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou. Vyslovil pritom, že na prebratie smernice do vnútroštátneho právneho poriadku nie je nevyhnutné, aby sa jej ustanovenia prebrali formálne a doslovné do výslovného a osobitného právneho predpisu. V závislosti od obsahu smernice môže postačovať všeobecný právny rámec pod podmienkou, že skutočne zabezpečí plné uplatňovanie smernice zrozumiteľným a určitým spôsobom tak, že tam, kde stanovuje práva pre jednotlivcov, sa budú môcť oprávnení oboznámiť so všetkými svojimi právami a budú ich prípadne môcť

uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi.⁵ Tento posledný bod je obzvlášť dôležitý v prípadoch, kde smernica priznáva práva občanom iných členských štátov, k čomu v oblasti ochrany spotrebiteľov dochádza pravidelne.

9. Vnútroštátny právny rámec musí preto zabezpečiť, aby cieľ sledovaný smernicou bol skutočne dosiahnutý. Práva, ktoré jednotlivcovi vyplývajú zo smernice, musia byť uvedené určite a zrozumiteľne. Okrem toho musí byť možné presadiť ich dodržiavanie v konaní pred príslušnými vnútroštátnymi (súdny)mi inštanciami. Ak vo vnútroštátnych právnych predpisoch pretrvávajú neistoty týkajúce sa súladu s ustanoveniami smernice, ktoré priznávajú práva jednotlivcovi, nemožno túto neistotu odstrániť odvolaním sa na možnosť systematického výkladu týchto predpisov alebo odkazom na interpretačnú prax vnútroštátnych súdov, ktorá je v súlade so smernicou. Ako vyslovil Súdny dvor, prípadná ustálená vnútroštátna judikatúra vykladajúca vnútroštátne právne predpisy v jednom význame, ktorý možno považovať za vyhovujúci požiadavkám smernice, nemôže predstavovať požadovanú jasnosť a určitosť, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie právnej istoty, a to predovšetkým v oblasti ochrany spotrebiteľa.⁶

10. Keďže druhá veta článku 5 smernice bola prebratá do španielskeho právneho poriadku

doslovne, treba si položiť otázku, či z toho aj dostatočne zrozumiteľne vyplýva, že rozsah pôsobnosti tohto pravidla výkladu je obmedzený na individuálne žaloby a že sa preto v súlade s treťou vetou článku 5 smernice nevzťahuje na kolektívne žaloby na zdržanie sa konania. Na posúdenie, či je v tomto ohľade dosiahnutý cieľ smernice, je nutné najprv bližšie preskúmať zmysel tohto, na prvý pohľad paradoxného, ustanovenia.

11. Pravidlo výkladu uvedené v druhej vete článku 5 smernice má subsidiárny charakter, pretože sa použije až vtedy, keď po preskúmaní podmienky bežnými metódami výkladu zostávajú pochybnosti o zmysle tejto podmienky. V právnom spore medzi spotrebiteľom a podnikateľom týkajúcom sa zmluvnej podmienky sa v takomto prípade podmienka vyloží v prospech spotrebiteľa. Nezrozumiteľnosť podmienky a z toho vyplývajúce následky idú na tarchu podnikateľa. Ide tu o prípady, keď zmluva už bola uzavretá a následne treba určiť, či podmienka má nekalý charakter alebo nie. Toto pravidlo výkladu zodpovedá cieľu smernice, ktorým je ochrana spotrebiteľa pri uzatváraní (cezhraničných) obchodov.

12. Kolektívne žaloby na zdržanie sa konania, podané organizáciami na ochranu spotrebiteľov, sa svojou povahou odlišujú od žalôb podaných jednotlivými spotrebiteľmi

5 — Pozri najmä rozsudky z 30. mája 1991, Komisia/Nemecko, C-361/88, Zb. s. I-2567, bod 15, a z 11. augusta 1995, Komisia/Nemecko, C-433/93, Zb. s. I-2303, bod 18.

6 — Rozsudok z 10. mája 2001, Komisia/Holandsko, C-144/99, Zb. s. I-3541, bod 21.

proti podnikateľom viacerými podstatnými prvkami. Svojou preventívnou povahou sú určené okrem iného na ochranu spotrebiteľa ako takého pred uplatňovaním podmienok obsiahnutých vo všeobecných podmienkach, ktoré sa považujú za nekalé. Týmto spôsobom sa pomocou vstupu tretej na spotrebiteľovi nezávislej osoby vyrovná nerovnováha medzi spotrebiteľom a podnikateľom.⁷ Posúdenie takýchto podmienok sa tu uskutočňuje *in abstracto*, bez toho, aby mal žalobca konkrétny záujem na výsledku.

13. Pri žalobe, akou je žaloba podľa článku 7 ods. 2 smernice, musí príslušná súdna alebo administratívna inštitúcia preskúmať, či treba považovať podmienku za nekalú v zmysle článku 3 ods. 1 smernice a prípadne prikázať, aby sa nepoužívala. Ak by pri pretrvávajúcich pochybnostiach a pri použití pravidla *contra preferentem* bolo možné vykladať spornú podmienku v prospech spotrebiteľa, zostala by použiteľná, čo by v konečnom dôsledku nebolo na prospech spotrebiteľa. Na dosiahnutie čo najpriaznivejšieho výsledku pre spotrebiteľa sa musí v rámci abstraktného prieskumu kolektívnych žalôb na zdržanie sa konania vychádzať z negatívnych účinkov, ktoré má podmienka na záujmy spotrebiteľov. Paradox preto spočíva v tom, že pre spotrebiteľa nepriaznivý výklad vedie k jeho silnejšej ochrane.

14. To je dôvod, prečo nemožno použiť pravidlo výkladu podľa článku 5 ods. 2 smernice na kolektívne žaloby na zdržanie sa konania. Podmienky obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach, určené na použitie v početných zmluvných vzťahoch, musia byť podľa článku 5 ods. 1 smernice dostatočne jasné a zrozumiteľné pre spotrebiteľa. Ich význam nesmie závisieť od rôznych výkladov, ktoré na ne možno uplatniť.

15. Vnútroštátna právna úprava preto musí zabezpečiť, aby prieskum podmienok určených na všeobecné používanie viedol v rámci kolektívnych žalôb podľa článku 7 ods. 2 smernice nakoniec k čo najpriaznivejšiemu výsledku pre spotrebiteľa. Podľa systematiky smernice sa tento výsledok dosiahne tým, že sa vylúči použitie pravidla *contra preferentem* v rámci tohto preskúvania, a vychádza sa tak len zo spôsobov výkladu používaných v rámci vnútroštátneho práva.

16. Španielska vláda uvádza, že výsledok sledovaný smernicou je na jednej strane zabezpečený systematickým vzťahom medzi predpismi na ochranu spotrebiteľov a všeobecnými obchodnými podmienkami na strane druhej. Z toho, že druhá veta článku 5 smernice bola prebratá do tých ustanovení, ktoré sa vzťahujú na individuálne žaloby (článok 10 ods. 2 všeobecného zákona č. 26/1984 v znení zákona č. 7/1998),

7 — Rozsudky z 27. júna 2000 *Océano Grupo Editorial et Salvat Editores*, C-240/98 — C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 27, a z 24. júna 2002, *Komisija/Taliano*, C-372/99 Zb. s. I-819, body 14 a 15.

vyplýva, že tam uvedené pravidlo výkladu sa v súlade s treťou vetou článku 5 smernice nevzťahuje na kolektívne žaloby na zdržanie sa konania. Tie sú upravené v kapitole IV zákona č. 7/1998 (články 12 až 20). Okrem toho poskytuje vnútroštátna právna úprava väčšiu ochranu ako smernica tým, že obsahuje čierny zoznam podmienok, ktoré sú absolútne neplatné. Týmto spôsobom je zabezpečená neobmedzená účinnosť smernice aj pri preskúvaní podmienok v rámci kolektívnych žalôb na zdržanie sa konania.

výslovne upraviť buď v článku 10 ods. 3 všeobecného zákona č. 26/1984 alebo v článku 6 zákona č. 7/1998. Z toho, že sa tak nestalo, možno logicky vyvodíť, že toto pravidlo sa vzťahuje na oba druhy žalôb.

17. To je v rozpore s tým, že, ako tvrdí Komisia, španielske právo obsahuje prvky, ktoré indikujú, že pravidlo výkladu v prospech spotrebiteľa možno použiť všeobecne. Článok 10 ods. 3 všeobecného zákona č. 26/1984 v znení zákona č. 7/1998, ktorý nasleduje za ustanovením obsahujúcim toto pravidlo výkladu, tak stanovuje, že na podmienky, ktoré podľa zákona o všeobecných zmluvných podmienkach majú charakter všeobecnej podmienky, sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona „rovnako“. Tento zákon obsahuje v článku 6 ods. 2 takisto pravidlo výkladu v prospech spotrebiteľa: pochybnosti týkajúce sa nejasných všeobecných podmienok sa vyriešia v prospech strany prístupnej k zmluve. Keby španielsky zákonodarcia chcel obmedziť rozsah pôsobnosti pravidla výkladu na individuálne žaloby, mohol to

18. Pre nedostatok konkrétnych indícií, že pravidlo *contra preferentem* je skutočne uplatňované v rozpore so smernicou pri preskúvaní podmienok v rámci kolektívnych žalôb, nemožno s určitosťou skonštatovať, že v španielskom právnom poriadku nebol dosiahnutý cieľ sledovaný smernicou. Rovnako vyplýva z rozsahu pôsobnosti príslušných predpisov právna možnosť, že pravidlo výkladu je uplatňované v prípadoch uvedených v článku 7 ods. 2. Ak je pravidlo týkajúce sa výkladu ustanovení právnej úpravy určujúce pre obsah týchto ustanovení, musí byť toto pravidlo stanovené rovnakým spôsobom ako ustanovenia, na ktoré sa vzťahuje. Preto sa domnievam, že v španielskom právnom poriadku nie je dostatočne zabezpečené, aby sa neuplatnilo pravidlo výkladu obsiahnuté v druhej vete článku 5 smernice v rámci žalôb uvedených v článku 7 ods. 2 smernice.

19. Prvý žalobný dôvod Komisie je preto dôvodný.

III — O druhom žalobnom dôvode Komisie založenom na článku 6 ods. 2 smernice

20. Druhý žalobný dôvod Komisie sa týka spôsobu, akým bol článok 6 ods. 2 smernice prebratý do španielskeho právneho poriadku. Toto ustanovenie znie:

„Členské štáty prijmu potrebné opatrenia na to, aby zabezpečili, že spotrebiteľ nestratí ochranu, zabezpečenú touto smernicou tým, že si vyberie právo nečlenského štátu ako právo uplatniteľné zmluvu, ak táto má úzku súvislosť s územím členských štátov.“

21. Článok 10a ods. 3 všeobecného zákona č. 26/1984 v znení zákona č. 7/1998, ktorým sa prebralo ustanovenie článku 6 ods. 2 smernice, znie: „Pravidlá ochrany spotrebiteľov pred nekalými zmluvnými podmienkami platia bez ohľadu na právny poriadok, ktorý si strany zvolili ako právo rozhodné pre zmluvu, za podmienok stanovených v článku 5 Rímskeho dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky z roku 1980.“

22. Článok 5 ods. 2 Rímskeho dohovoru o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky

z roku 1980 (ďalej len „Rímsky dohovor“) stanovuje — stručne zhrnuté —, že voľba rozhodného práva účastníkmi zmluvy nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú kogentné normy štátu jeho obvyklého pobytu, v prípadoch uvedených v tomto článku. Podľa ustanovenia článku 5 ods. 1 sa toto ustanovenie uplatní na zmluvy uzavreté spotrebiteľmi, ktorých predmetom je dodávka tovaru alebo poskytnutie služieb, ako aj na zmluvy o poskytnutí úveru na tento účel.

23. V tejto súvislosti je dôležité spomenúť článok 3 ods. 2 zákona č. 7/1998, ktorý znie:

„Ďalej sa [tento zákon] vzťahuje aj na zmluvy, ktoré sa spravujú cudzím právnym poriadkom, ak účastník zmluvy, ktorý k nim pristupuje, dal svoj súhlas na španielskom území a má tam svoj obvyklý pobyt; tým nie sú dotknuté ustanovenia medzinárodných zmlúv a dohovorov.“

24. Komisia uvádza, že článok 6 ods. 2 smernice je určený na zabezpečenie ochrany všetkých spotrebiteľov pri uzatváraní všetkých druhov zmlúv uzavretých

s podnikateľom, kým článok 10a všeobecného zákona č. 26/1984 v znení neskorších predpisov stanovuje takúto ochranu len na určité druhy zmlúv (konkrétne tých, ktoré sú uvedené v článku 5 ods. 1 Rímskeho dohovoru), a len pri splnení určitých podmienok (konkrétne tých, ktoré sú uvedené v článku 5 ods. 2 Rímskeho dohovoru). Tieto podmienky sú obmedzujúcejšie ako jediná požiadavka článku 6 ods. 2 smernice, podľa ktorej „má mať zmluva úzku súvislosť s územím členských štátov“.

zmluvné strany zvolia právny poriadok nečlenského štátu ako právo rozhodné pre zmluvu. Na dosiahnutie tohto cieľa si smernica zvolila ako hraničný ukazovateľ široké kritérium: musí existovať úzka súvislosť medzi zmluvou a územím členských štátov. Keďže článok 10a všeobecného zákona č. 26/1984 v znení neskorších predpisov odkazuje na článok 5 Rímskeho dohovoru, treba si položiť otázku, či nie je ohrozený ochranný účel smernice.

25. Podľa španielskej vlády vyplýva z „integrovaného“ (alebo systematického) výkladu („interpretación integradora“) španielskych zákonných ustanovení týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa pred nekalými podmienkami, že tieto ustanovenia majú kogentný charakter. Uplatňujú sa bez ohľadu na rozhodné právo, ktoré si strany zvolili pre zmluvu. Tieto ustanovenia zohľadňujú tak smernicu, ako aj Rímsky dohovor. Článok 3 ods. 2 zákona č. 7/1998 stanovuje povinné použitie španielskeho právneho poriadku na zmluvy spravujúce sa cudzím právom, ak jeden účastník zmluvy prejavil svoj súhlas na španielskom území a má tam svoj pobyt. Tak sa vyhovie požiadavke „úzkej súvislosti s územím členských štátov“ pre zmluvy, ktoré majú väzbu na španielsky právny poriadok.

27. Domnievam sa, že tu ide o takýto prípad. Kritérium úzkej súvislosti medzi zmluvou a územím členských štátov, uvedené v smernici, vytvára priestor pre flexibilný výklad. Stanovuje tak nízku hranicu na aktivovanie ochranného účinku smernice v prípadoch, keď si strany zvolili právny poriadok nečlenského štátu ako právo rozhodné pre svoju zmluvu. Naopak, ustanovenie článku 10a ods. 3 všeobecného zákona č. 26/1984 v znení zákona č. 7/1998 zavádza odkazom na článok 5 Rímskeho dohovoru kritériá, ktoré majú za následok, že uplatnenie ustanovení smernice nie je zabezpečené vo všetkých prípadoch, ktorých sa týka ustanovenie článku 6 ods. 2 smernice.

26. Cieľom ustanovenia článku 6 ods. 2 smernice je zabezpečiť, aby nebolo možné obísť ochranu priznanú smernicou tým, že si

28. Článok 5 Rímskeho dohovoru prikazuje použitie (kogentných) ustanovení práva štátu

obvyklého pobytu spotrebiteľa bez ohľadu na voľbu strán zmluvy, pričom toto použitie je závislé na splnení podmienok, ktoré smernica nepozná. Tak po a) uzavretíu zmluvy musí predchádzať osobitná ponuka alebo reklama v tomto štáte a spotrebiteľ musí vykonať v tomto štáte všetky kroky potrebné na uzavretie zmluvy, alebo po b) musí druhý účastník zmluvy prevziať objednávku spotrebiteľa v tomto štáte, alebo po c) musí predávajúci zorganizovať cestu s cieľom podniknúť spotrebiteľa, aby si tovar kúpil. Tieto obmedzenia zužujú rozsah ochrany stanovený článkom 6 ods. 2 smernice. Okrem toho je rozsah pôsobnosti článku 5 Rímskeho dohovoru obmedzený na zmluvy uvedené v odseku 1 tohto článku. Bez ohľadu na to, aký veľký môže byť materiálny dosah tohto ustanovenia, vzťahuje sa smernica na všetky zmluvy uzavreté medzi spotrebiteľom a podnikateľom, takže nemožno vylúčiť, že určité druhy zmlúv sú neprávom vylúčené z rozsahu pôsobnosti článku 10a ods. 3.

a obsahuje navyše dve obmedzujúce podmienky, ktoré nie sú zlučiteľné so systémom ochrany smernice. Aj tu totiž platia kumulatívne podmienky, že spotrebiteľ musí mať svoj obvyklý pobyt na španielskom území a musí tam vykonať svoj prejav vôle. Tieto požiadavky obmedzujú ochranu zabezpečenú ustanovením článku 6 ods. 2 smernice.

30. Na záver je potrebné, v súvislosti s tvrdením španielskej vlády, že cieľ sledovaný smernicou sa dosahuje systematickým alebo „integrovaným“ výkladom španielskych právnych predpisov, poukázať na judikatúru Súdneho dvora k tejto smernici.⁸ Jednoznačne z nej vyplýva, že práva, ktoré vyplývajú jednotlivcom zo smernice, musia byť vo vnútroštátnej právnej úprave stanovené zrozumiteľne a určito. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, vo vzťahu k článku 6 ods. 2 smernice tomu tak vôbec nie je.

29. K poukazu španielskej vlády na článok 3 ods. 2 zákona č. 7/1998 treba rovnako podotknúť, že toto ustanovenie sa vzťahuje výlučne na všeobecné zmluvné podmienky a nie obzvlášť na spotrebiteľské zmluvy

31. Druhý žalobný dôvod Komisie je preto takisto dôvodný.

8 — Už citovaná v poznámke pod čiarou 6.

IV — Návrh

32. Z týchto dôvodov navrhujem Súdnemu dvoru, aby

- určil, že Španielske kráľovstvo si tým, že neúplne prebralo články 5 a 6 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách do svojho vnútroštátneho právneho poriadku, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy a z tejto smernice;
- zaviazal Španielske kráľovstvo na náhradu trov konania.